

Guia Docent

“
**COMPLEMENTS PER A LA FORMACIÓ DISCIPLINAR EN LA DIDÀCTICA DE LES
LLENGÜES I LES CULTURES CLÀSSIQUES: LLATÍ**
”
Curs 2010-2011

Professor: Juan Manuel Martínez Peñarroja

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA**1. DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ**

Assignatura:	COMPLEMENTS PER A LA FORMACIÓ DISCIPLINAR EN LA DIDÀCTICA DE LES LLENGÜES I LES CULTURES CLÀSSIQUES: LLATÍ
Caràcter:	Obligatòria
Titulació:	Màster en Professorat d'Ensenyament Secundari
Curs / Semestre:	2010-2011 /
Departament:	Departament de Filologia Clàssica
Professor/es responsable/s:	Juan Manuel Martínez Peñarroja
Horari de classes:	

2. INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA

La matèria *COMPLEMENTS PER A LA FORMACIÓ DISCIPLINAR EN LA DIDÀCTICA DE LES LLENGÜES I LES CULTURES CLÀSSIQUES: LLATÍ* forma part del mòdul específic juntament amb les matèries *Innovació docent i iniciació a la investigació educativa per a la didàctica de les llengües i les cultures clàssiques: grec i llatí*, i *Aprenentatge i ensenyament de les llengües i les cultures clàssiques: grec i llatí*.

La matèria comprèn una sèrie de continguts que han de permetre fornir a l'alumne les eines metodològiques per a reflexionar sobre el concepte de Filologia Clàssica i sobre la didàctica de la llengua i cultura romana.

3. VOLUM DE TREBALL

Activitats	Hores/curs
ASSISTÈNCIA A CLASSES TEÒRIQUES, SEMINARIS, EXPOSICIONS I ACTIVITATS	13-15 %
ASSISTÈNCIA A CLASSES PRÀCTIQUES	13-15 %
PREPARACIÓ DE TREBALLS	5-10 %
ESTUDI PREPARACIÓ CLASSES	25-27 %
ESTUDI PREPARACIÓ D'EXÀMENS	25-27 %
REALITZACIÓ D'EXÀMENS	5%

ASSISTÈNCIA A TUTORIES	5%
TOTAL VOLUM DE TREBALL	100%
Total crèdits ECTS	3

4. COMPETÈNCIES (generals i específiques) / RESULTATS D'APRENENTATGE

Competència 1	Conèixer el valor formatiu i cultural de les matèries corresponents de l'especialitat i els continguts que es cursen als respectius ensenyaments.
Competència 2	Conèixer la història i els desenvolupaments recents de les matèries i les seues perspectives, per a poder transmetre una visió dinàmica de les mateixes.
Competència 3	Conèixer contextos i situacions en que s'utilitzen o apliquen els diversos continguts curriculars.
Competència 4	Saber aplicar els coneixements assolits i ser capaços/es de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins contextos més amplis (o multidisciplinars) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
Competència 5	Ser capaços/es d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
Competència 6	Saber comunicar les seues conclusions —i els coneixements i raons últimes que les sustenten— a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
Competència 7	Posseir les habilitats d'aprenentatge que permeten continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura autodirigida o autònoma.
Competència 8	Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge, potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels/de les estudiants, així com l'orientació dels mateixos, tant de manera individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
Competència 9	Cercar, obtindre, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i

	aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge a les matèries pròpies de l'especialització cursada. Assolir els coneixements i les estratègies per a poder programar les àrees, matèries i mòduls propis de la seua responsabilitat docent.
Competència 10	Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans, que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
Competència 11	Assolir estratègies per a estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, i promoure la seua capacitat per a aprendre per ell/ella mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
Competència 12	Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals, que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga ubicat.
Competència 13	Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; informar i assessorar les famílies al voltant del procés d'ensenyament i aprenentatge i al voltant de l'orientació personal, acadèmica i professional dels seus fills/filles.
Competència 14	Participar en l'avaluació, investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
Competència 15	Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.

Competència A – Conèixer i saber transmetre la capacitat d'anàlisi lingüística dels textos literaris llatins, amb especial atenció al desenvolupament de models gramaticals complexos que han tingut una extraordinària projecció en les posteriors llengües de cultura.

Competència B – Conèixer i saber transmetre la capacitat d'anàlisi literària i estètica dels textos literaris llatins, amb especial atenció a la seua projecció en la literatura universal i en especial en les hispàniques.

Competència C – Conèixer i saber transmetre la capacitat d'anàlisi històrica i social dels textos literaris i no literaris llatins, amb especial atenció al paper d'aquesta llengua com a dipositària del saber i el sentiment dels pobles i les persones des de l'Antigüetat fins al segle XVIII.

5. CONTINGUTS

- Didàctica de la llengua llatina, basada en la referència a la família lingüística indoeuropea, i a la seua continuïtat en les llengües romàniques peninsulars.
- Didàctica de la cultura clàssica com a font de la cultura europea i del progrés científic.
- Didàctica de la llengua llatina en relació amb la didàctica de les llengües modernes.
- L'ensenyament de la llengua i cultura llatina en la història de la filosofia, l'art, la literatura i la cultura europea.
- El concepte de classicisme com a nexa de societats mixtes per raons ètniques, lingüístiques o socials.
- Compromís ètic dels/de les docents de la llengua i cultura llatina. Humanisme i tradició científica i cultural al segle XXI.

6. TEMARI I PLANIFICACIÓ TEMPORAL

TEMES	CONTINGUTS	SETMANES (? en total)
1	Didàctica de la llengua llatina, basada en la referència a la família lingüística indoeuropea, i a la seua continuïtat en les llengües romàniques peninsulars.	
2	Didàctica de la cultura clàssica com a font de la cultura europea i del progrés científic.	
3	Didàctica de la llengua llatina en relació amb la didàctica de les llengües modernes.	
4	L'ensenyament de la llengua i cultura llatina en la història de la filosofia, l'art, la literatura i la cultura europea.	
5	El concepte de classicisme com a nexa de societats mixtes per raons ètniques, lingüístiques o socials.	
6	Compromís ètic dels/de les docents de la llengua i cultura llatina. Humanisme i tradició	

	científica i cultural al segle XXI.	
--	-------------------------------------	--

7. METODOLOGIA / ACTIVITATS FORMATIVES

Activitats formatives		Metodologia	% crèdits ECTS	Competències
Activitats presencials 45%	Classes teòrico-pràctiques	Classes presencials teòrico-pràctiques en les que es treballaran els continguts de les assignatures, es debateran i realitzaran activitats utilitzant distints recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, exposicions, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge cooperatiu, anàlisi de bones pràctiques, etc.	25-30%	1-5, 14, 15, 16, 17
	Treball en grup	La realització de treballs de grup té com a finalitat promoure l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual. La defensa d'aquests treballs podrà ser individual o colectiva, i es podrà fer davant el grup complet en l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.	5-10%	3, 6-8, 10-16
	Tutories	Les tutories individuals i col·lectives hauran de servir com a mitjà per a coordinar els/les estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per a avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia	5%	3, 6-8, 10-16

		docent.		
	Avaluació	Proves orals i escrites per a la valoració dels continguts teòrico-pràctics, autoavaluació i presentació de treballs individuals i en grup.	5%	totes
Activitats no presencials 55%	Estudi i treball autònom	Estudi, realització de tasques i treballs individuals i altres de naturalesa cooperativa, orientats a la preparació de les classes teòrico-pràctiques i de l'ensenyament actiu i en el seu cas autoavaluativa de l'aprenentatge de la llengua llatina, els treballs individuals i en grup i les proves orals i escrites que es puguin realitzar per a l'avaluació de l'adquisició dels aprenentatges individuals. El model del docent com a investigador en l'aula centra l'activitat de l'estudiant en la formulació de preguntes de relleu, cerca d'informació, anàlisi, elaboració i posterior comunicació, activitats que tan sols es poden abordar des de l'autonomia.	55%	totes

8. AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE

L'avaluació serà contínua i global, tindrà caràcter orientador i formatiu i haurà d'analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu. La qualificació, representació última del procés d'avaluació, reflectirà l'aprenentatge individual, entès no solament com a l'adquisició de coneixements, sinó com un procés que té relació de manera fonamental amb canvis intel·lectuals i personals dels/de les estudiants en trobar-se amb situacions noves que exigeixen desenvolupar capacitats de comprensió i raonament noves per la seua banda.

Tipus d'avaluació	% sobre
-------------------	---------

	final
a) Examen escrit individual	60%
b) Avaluació dels treballs encomanats, tant escrits com orals	20%
c) Valoració de la participació individual i en grup	10%
d) Seguiment dels progressos de l'estudiant tant a l'aula com a les tutories individuals o de grup	10%

9. MATERIALS

- a) Guia docent.
- b) Apunts de classe.
- c) Dossier d'activitats proporcionat pel professor.
- d) Dossiers de materials per a la preparació i redacció de treballs.
- e) Llibres de text de l'assignatura de llatí en 4º ESO i Batxillerat.
- f) Dossier de legislació referida a la matèria

10. BIBLIOGRAFIA I FONTS D'INFORMACIÓ

a. Bibliografia general

- BAILEY, C. (coord.), *El legado de Roma*, Madrid 1956.
- CANFORA, L., *Ideología de los Estudios Clásicos*, Madrid 1991.
- CANFORA, L., *La democracia. Historia de una ideología*, Barcelona 2004.
- CORNELL, T. (coord.), *Roma, legado de un Imperio*, Barcelona 1989.
- DE SAINTE CROIX ET AL., G.E.M., *El marxismo y los estudios clásicos (Arethusa 8, 1975)*, Madrid 1981.
- DUBY, G. (coord.), *Civilización latina. Desde la antigüedad hasta nuestros días*, Barcelona, 1989.
- GINZO, A., *El legado clásico. En torno al pensamiento moderno y la Antigüedad Clásica*, Alcalá de Henares 2002.
- GLANCY, J.A., *Slavery in the Early Christianity*, Oxford 2002.
- ISAAC, B., *The Invention of Racism in Classical Antiquity*, Princeton 2004.
- JENKYN, R. (ed.), *El legado de Roma: una nueva valoración*, Barcelona 1995.
- PASCUAL FERRER, M. G., "Modernización de la enseñanza del latín: ¿un reto a conseguir?", en *De Roma al Siglo XX*, A. M. Aldama (ed.), tomo 2, p. 1021.
- RICHARDS, J.C. & T.S. RODGERS, *Approaches and Methods in Language Teaching*, Cambridge 1986.
- SEGURA MUNGUÍA, S., *Cultura Clásica y Mundo Actual*, Bilbao 1997.

STIERLE, K., "Klassische Literatur, moderne Literaturwissenschaft und die Rolle der klassischen Philologie", *Gymnasium* 85, 1978, 289-311.

ZECCHINI, G., *Il pensiero politico romano: dall'età arcaica alla tarda antichità*, Roma 1997.

b. Bibliografia complementària

CONSTANTINE, D., *Los primeros viajeros a Grecia y el Ideal Helénico*, Mèxic 1989 (= *Early Greek Travellers and the Hellenic Ideal*, Cambridge 1984).

COSERIU, E., "Lo erróneo y lo acertado en la teoría de la traducción", *El hombre y su lenguaje. Estudios de teoría y de metodología lingüística*, Madrid 1977, 214-239.

FUHRMANN, M., "Die gute Übersetzung", *Lampas* 25, 1992, 97-116.

KIDSON, P., "Las artes figurativas", in M.I. FINLEY (ed.), *El legado de Grecia. Una nueva valoración*, Madrid 1983 (= *The Legacy of Greece. A New Appraisal*, Oxford 1981), 408-434.

LLOYD-JONES, H.-L., "Psychoanalysis and the Study of the Ancient World," *Greek Comedy, Hellenistic Literature, Greek Religion and Miscellanea*, Oxford 1990, 281-305 (= P. Horden (ed.), *Freud and the Humanities*, London/New York 1985, 152-180).

MIRALLES, C., "Teoría de la traducción", in J. ALSINA, *Literatura griega. Contenidos, problemas y métodos*, Barcelona 1967, 425-444.

NEWMARK, P., *Approaches to translation*, Oxford 1982.

REISS, K., "Textbestimmung und Übersetzungsmethode. Entwurf einer Typologie", in W. WILSS (ed.), *Übersetzungswissenschaft*, Darmstadt 1981, 76-91.

SAINTE-CROIX, G.E.M. de et al., *El marxismo y los estudios clásicos* (Arethusa 8, 1975), Madrid 1981.

SCHUMACHER, L., *Sklaverei in der Antike. Alltag und Schicksal der Unfreien*, Munic 2001.

SORKIN RABINOWITZ, N. & A. RICHLIN (edd.), *Feminist Theory and the Classics*, New York 1993.